

Αριθμός απόφασης

4787/2020

Το Μονομελές Πρωτοδικείου Αθηνών

Συγκροτήθηκε από τη Δικαστή [REDACTED], Πρωτοδίκη, την οποία όρισε ο Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διοίκησης του Πρωτοδικείου Αθηνών και τη Γραμματέα [REDACTED].

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 1-11-2019, για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

Του εκκαλούντος: του εδρεύουσας στην Αθήνα (οδός Ακαδημίας αρ. 40) Ν.Π.Δ.Δ με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ», όπως εκπροσωπείται νόμιμα, το οποίο παραστάθηκε δια της πληρεξουσίας δικηγόρου της Γεωργίας Κορδάκη.

Των εφεσίβλητων: 1) [REDACTED] του Ανδρέα, κατοίκου Αιγάλεω Αττικής, οδός [REDACTED] αριθ. [REDACTED], ο οποίος παραστάθηκε δια του πληρεξουσίου δικηγόρου του Εμμανουήλ Ρωμαίου και 2) της εδρεύουσας στην Αθήνα (οδός Αιόλου αριθ. 86) ανώνυμης τραπεζικής εταιρείας με την επωνυμία «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», όπως εκπροσωπείται νόμιμα, η οποία παραστάθηκε δια της πληρεξουσίας δικηγόρου της Μαρία Λαγκαδά.

Η αιτών και ήδη εφεσίβλητος υπέβαλε ενώπιον του Ειρηνοδικείου Αθηνών την από 20-3-2013 με αριθμό κατάθεσης δικογράφου 2288/2013 αίτησή του σε βάρος του εκκαλούντος ζητώντας να γίνει αυτή δεκτή. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο με την υπ' αριθ. 977/Φ2288/2015 απόφασή του, εκδοθείσα κατά την εκουσία δικαιοδοσία, έκανε εν μέρει δεκτή την αίτηση.

Ήδη το εκκαλούν με την από 25-9-2015 έφεσή του, που έχει κατατεθεί στη Γραμματεία του Ειρηνοδικείου Αθηνών (αριθμός κατάθεσης δικογράφου 1928/2015) προσέβαλε την παραπάνω απόφαση. Η ως άνω έφεση προσδιορίστηκε (γενικός αριθμός κατάθεσης 560597/2017 και ειδικός αριθμός κατάθεσης 2457/2017) για τη δικάσιμο, που αναφέρεται στην αρχή της απόφασης, και γράφτηκε στο πινάκιο.

Κατά τη συζήτηση της έφεσης, οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των διαδίκων ζήτησαν να γίνουν δεκτά όσα αναφέρονται στα πρακτικά και στις έγγραφες προτάσεις που κατέθεσαν.

ΑΦΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ
ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Η κρινόμενη έφεση κατά της με αριθμό 977/Φ2288/2015 οριστικής απόφασης του Ειρηνοδικείου Αθηνών, το οποίο δίκασε την αίτηση του αιτούντος και ήδη εφεσίβλητου κατά του εκκαλούντος, κατά την εκουσία δικαιοδοσία, έχει ασκηθεί νόμιμα και εμπρόθεσμα στις 28-9-2015, ήτοι μέσα στην προθεσμία των τριών ετών από την έκδοση της εκκαλουμένης απόφασης στις 22-6-2015, δεδομένου ότι οι διάδικοι δεν επικαλούνται, ούτε προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας ότι η απόφαση επιδόθηκε στο εκκαλούν. Η υπό κρίση έφεση αρμοδίως φέρεται προς συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου αυτού (άρθρα 17 Α, 511, 513 αρ.1, 518 παρ.2 ΚΠολΔ) για να εκδικαστεί κατά την ίδια διαδικασία. Πρέπει, συνεπώς να γίνει τυπικά δεκτή και να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς το παραδεκτό και βάσιμο των λόγων της (άρθρο 533 παρ.1 ΚΠολΔ).

ως το
εφεσίβλητος
Dob

Με την κρινόμενη αίτηση του ο αιτών και ήδη εφεσίβλητος εκθέτει ότι βρίσκεται σε μόνιμη αδυναμία να πληρώσει τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του προς τους πιστωτές του, που αναφέρονται στην αίτηση και ζητεί να υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 3869/2010 σύμφωνα με το σχέδιο διευθέτησης που υποβάλλει, με εξαίρεση την κύρια κατοικία του και αφού ληφθούν υπόψη η περιουσιακή και οικογενειακή του κατάσταση που εκθέτει σ' αυτή (αίτηση), με σκοπό τη μερική απαλλαγή του από αυτά. Επί της προαναφερόμενης αίτησης εκδόθηκε η με αριθμό 977/Φ2288/2015 οριστική απόφαση του Ειρηνοδικείου Αθηνών, η οποία, έκανε εν μέρει δεκτή την αίτηση, καθόρισε τις μηνιαίες καταβολές του αιτούντος προς τους πιστωτές του για μία πενταετία στο ποσό των διακοσίων (200) ευρώ, εξαίρεσε από την εκποίηση το ακίνητο, που αποτελεί κύρια κατοικία του αιτούντος, δηλαδή ένα διαμέρισμα του πρώτου ορόφου της πολυκατοικίας που βρίσκεται στον Κορυδαλλό Αττικής, επί της

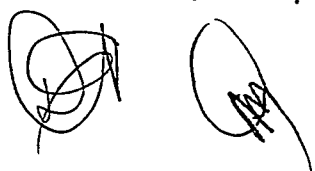
2ο Φύλλο της υπ' αριθ. ...4187.../2020 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (Τμήμα Εφέσεων)

οδού Νοταρά αριθ. 4, επέβαλε στον αιτούντα την υποχρέωση να καταβάλει για τη διάσωση της κύριας κατοικίας του μηνιαίως επί είκοσι (20) έτη το ποσό των διακοσίων τριάντα έξι ευρώ και εξήντα ενός λεπτών(236,61).

Κατά της απόφασης αυτής παραπονείται τώρα το καθ' ου η αίτηση και ήδη εκκαλούν Ν.Π.Δ.Δ με την από 25-9-2015 και με αριθμό έκθεσης κατάθεσης 1928/2015 στο Ειρηνοδικείο Αθηνών έφεσή του και τον πρόσθετο λόγο έφεσης, που ασκήθηκε παραδεκτώς με τις προτάσεις του, επικαλούμενο ότι το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο εσφαλμένα εφάρμοσε το νόμο και εκτίμησε τις αποδείξεις, ζητεί δε να γίνει δεκτή η έφεσή του, να εξαφανιστεί η εκκαλουμένη και να απορριφθεί η αίτηση του αντιδίκου του.

Με τη διάταξη του άρθρου 1 του ν. 3869/2010, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 85 παρ. Α1 του ν. 3995/2011, ορίζεται ότι: "1. Φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν πτωχευτική ικανότητα και έχουν περιέλθει χωρίς δόλο σε μόνιμη αδυναμία πληρωμής ληξιπρόθεσμων χρηματικών οφειλών τους (εφεξής οφειλέτες) δικαιούνται να υποβάλουν στο αρμόδιο δικαστήριο την αίτηση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 4 για τη ρύθμιση των οφειλών τους και απαλλαγή. Την ύπαρξη δόλου αποδεικνύει ο πιστωτής. 2. Δεν επιτρέπεται η ρύθμιση οφειλών οι οποίες: είτε α) έχουν αναληφθεί το τελευταίο έτος πριν την υποβολή της αίτησης για την έναρξη της διαδικασίας κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 4, είτε β) προέκυψαν από αδικοπραξία που διαπράχθηκε με δόλο, από διοικητικά πρόστιμα, χρηματικές ποινές, φόρους και τέλη προς το Δημόσιο και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, τέλη προς Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και εισφορές προς οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 15 και 16 του ν. 3586/2007, όπως ισχύουν (Α' 151). 3. Απαλλαγή του οφειλέτη από τα χρέη δύναται να γίνει μία μόνο φορά". Εξάλλου ορίζεται στη διάταξη του άρθρου 62 του ν. 2214/1994 "αντικειμενικό σύστημα φορολογίας εισοδήματος και άλλες διατάξεις", ότι για την εξυπηρέτηση και ασφάλιση των τοκοχρεολυτικών δανείων που χορηγούνται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για την απόκτηση πρώτης κατοικίας από δημοσίους υπαλλήλους, συνταξιούχους και λοιπούς δικαιούμενους κατά την κείμενη νομοθεσία, κάθε δανειζόμενος υποχρεούται να εκχωρήσει υπέρ του δανειστή: α) μέχρι τα 6/10 όλων γενικά τω τακτικών μηνιαίων απολαβών του (μισθό, επιδόματα, μηνιαία αναλογία δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα, ΔΙΒΕΕΤ κ.λπ.), β) μέχρι τα 6/10 της κύριας και επικουρικής σύνταξής του και όλων γενικά των μερισμάτων και άλλων

παροχών που τακτικά λαμβάνει από τα ασφαλιστικά του ταμεία, γ) από το εφάπαξ βοήθημα που χορηγείται σ' αυτόν από οποιοδήποτε ασφαλιστικό του φορέα ή από την οριζόμενη από την εργατική νομοθεσία αποζημίωση λόγω λύσεως της εργασιακής σχέσεως (παρ. 1). Οι πιο πάνω εκχωρήσεις είναι ισχυρές καταργούμενης κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διατάξεως (παρ. 2). Τροποποιήσεις και συμπληρώσεις του άρθρου 25 του ν. 2214/1994 επέφεραν οι νόμοι 3453/2006 και 3867/2010. Κατά το άρθρο 25 παρ. 6 του ν. 3867/2010 με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων μπορεί ύστερα από αίτηση του υποχρέου να καθορίζονται όροι εξυπηρέτησης, επιμέρους συμφωνίες των δανειακών συμβάσεων και η διευθέτηση των τόκων υπερημερίας των μη κανονικά εξυπηρετούμενων οποιουδήποτε είδους δανειακών συμβάσεων που έχει χορηγήσει προς φυσικά πρόσωπα το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι στη ρύθμιση του Ν. 3869/2010 υπάγονται και οφειλές από στεγαστικά δάνεια, τα οποία το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων χορήγησε σε υπαλλήλους που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις της κείμενης νομοθεσίας και τα οποία δάνεια οι δανειολήπτες εξοφλούν με επιτρεπόμενη κατά νόμο προεκχώρηση του οριζομένου ποσοστού των μηνιαίων απολαβών τους. Ο νόμος με την άνω ρύθμιση θέλησε να υπαχθούν στις ρυθμίσεις του χρηματικές οφειλές από δάνεια προς όλους τους πιστωτές (ιδιώτες και μη), στην περίπτωση δε που ήθελε να εξαιρέσει από το νόμο τις εκ δανείων οφειλές προς το ανωτέρω πιστωτικό ίδρυμα θα το είχε πράξει ρητά, όπως έπραξε με την προσθήκη της γ' περίπτωσης στη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 1 του νόμου με το άρθρο 20 παρ. 15 του Ν. 4019/2011, όπου προβλέφθηκε εξαίρεση από την προκείμενη ρύθμιση των χορηγούμενων δανείων σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 15 και 17 του Ν. 3588/2007, ενώ, ούτε στις προβλεπόμενες εξαιρέσεις του άρθρου 1 παρ. 2 του Ν. 3869/2010, συμπεριλαμβάνεται η οφειλή προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Εξάλλου, δεν προκύπτει εξαίρεση ούτε από τη ρύθμιση του άρθρου 25 παρ. 6 του Ν. 3867/2010, με την οποία παρέχεται η δυνατότητα στο δανειολήπτη να ζητήσει-επιτύχει με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του .. και .. ευνοϊκότερους όρους εξυπηρέτησεως των δανειακών συμβάσεων (ΑΠ 1031/2015). Σε κάθε περίπτωση, η εξαίρεση των δανείων του ... και .. από τη ρύθμιση του Ν. 3869/2010, θα προσέκρουε στην αρχή της ισότητας, που προβλέπεται από το άρθρο 4 του Συντάγματος, γι' αυτό οι δανειολήπτες του εν λόγω Ταμείου, σε σχέση με τους δανειολήπτες των υπολοίπων πιστωτικών ιδρυμάτων, θα στερούνταν των ευνοϊκών διατάξεων του Ν. 3869/2010, καθότι από το Ν. 3867/2010 δεν προκύπτουν ευνοϊκές διατάξεις ανάλογες του Ν. 3869/2010, καθώς το άρθρο 25 παρ. 6 του Ν. 3867/2010,

Σ. Φύλλο της υπ' αριθ. ...4187...../2020 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (Τμήμα Εφέσεων)

όπως προαναφέρθηκε, προβλέπει όρους διευκόλυνσης και εξυπηρέτησης των δανείων, όχι όμως και απαλλαγή, όπως προβλέπει ο Ν. 3869/2010. Περαιτέρω, από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 1 του Ν. 3869/2010, προκύπτει ότι, για να δικαιούται ο οφειλέτης να υπαχθεί στις διατάξεις του νόμου για τη ρύθμιση των οφειλών και απαλλαγή από το υπόλοιπο αυτών, πρέπει να βρίσκεται σε μόνιμη (και γενική) αδυναμία πληρωμών, που πρέπει να την περιγράφει στην αίτησή του και, ακολούθως, να την αποδειξει και η οποία δεν πρέπει να οφείλεται σε δόλο του, του οποίου (δόλου) η ύπαρξη προτείνεται από τον πιστωτή (ΑΠ 1208/2017). Αδυναμία πληρωμών σημαίνει ανικανότητα του οφειλέτη να εξοφλήσει τους πιστωτές του, εξαιτίας έλλειψης ρευστότητας, δηλαδή έλλειψης όσων χρημάτων απαιτούνται για να μπορεί ο οφειλέτης να ανταποκρίνεται στα ληξιπρόθεσμα χρέη του, έστω και αν έχει ακίνητη ή άλλη περιουσία, η οποία, όμως δεν μπορεί να ρευστοποιηθεί αμέσως. Για τον προσδιορισμό της ρευστότητας λαμβάνεται υπόψη το εισόδημα του οφειλέτη. Ειδικότερα, η αδυναμία του οφειλέτη να ανταπεξέλθει στις οφειλές του κρίνεται συνολικά με βάση τη σχέση ρευστότητάς του προς τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του και αφού ληφθούν υπόψη, εφόσον το ορίζει ο νόμος, οι απαιτούμενες δαπάνες για την κάλυψη των βιοτικών αναγκών του ιδίου και των προστατευόμενων μελών της οικογενείας του. Αν η σχέση αυτή είναι αρνητική, με την έννοια ότι η ρευστότητά του δεν του επιτρέπει να ανταποκριθεί στον όγκο των οφειλών του και την κάλυψη των βιοτικών αναγκών του, υπάρχει μόνιμη αδυναμία πληρωμής. Για την αξιολόγηση της σχέσης ρευστότητας ληξιπρόθεσμων οφειλών και βιοτικών αναγκών, λαμβάνεται υπόψη τόσο η παρούσα κατάσταση ρευστότητας του οφειλέτη όσο και αυτή που διαμορφώνεται κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων. Επισημαίνεται ότι η επίμαχη αδυναμία πληρωμών πρέπει να εξετάζεται υπό το πρίσμα της αξιοπρεπούς διαβίωσης του οφειλέτη και της οικογενείας του, δηλαδή η μεγαλύτερη δυνατή ικανοποίηση των πιστωτών πρέπει να συνδυάζεται με τη βασική προστασία της προσωπικής αξιοπρέπειας και, συνακόλουθα, τη διατήρηση-εξασφάλιση ενός στοιχειώδους επιπέδου διαβίωσης του οφειλέτη και των προστατευόμενων μελών της οικογενείας του, η δε μόνιμη αδυναμία πληρωμής του οφειλέτη πρέπει να υπάρχει κατά το χρονικό σημείο της κατάθεσης της αίτησης και η κατάσταση αυτή να διατηρείται μέχρι τη συζήτηση στο ακροατήριο (ΑΠ 1208/2017). Συνακόλουθα, η εξόφληση των πιστωτών, όπως συμβαίνει στην περίπτωση οφειλών από στεγαστικά δάνεια που το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων χορήγησε σε υπαλλήλους και τα οποία δάνεια

οι ~~άνθρωποι~~ γήπτες εξοφλούν με εκχώρηση υπέρ του δανειστή ποσοστού των μηνιαίων αποδοχών τους, δεν αναιρεί την αδυναμία πληρωμών του οφειλέτη, όταν η εξόφληση των πιστωτών γίνεται σε βάρος των στοιχειωδών αναγκών του ιδίου και των προστατευόμενων μελών της οικογενείας του. Και τούτο γιατί η προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας επιβάλλει να χαρακτηριστεί ως αδυναμία πληρωμών η περίπτωση του οφειλέτη που ικανοποιεί το σύνολο των οφειλών του, αν διαθέτει για το σκοπό αυτό ένα μεγάλο μέρος των εισοδημάτων του, αλλά χωρίς να εξασφαλίζει το στοιχειώδες επίπεδο διαβίωσης για τον ίδιο και την οικογένειά του. Και το πρόσωπο αυτό βρίσκεται σε μόνιμη και γενική αδυναμία πληρωμών. Διαφορετική αντιμετώπιση θα προέτασσε την ικανοποίηση των πιστωτών σε βάρος της ανθρώπινης αξιοπρέπειας του οφειλέτη ακόμη και της επιβίωσής του, κατάσταση που δεν γίνεται αποδεκτή από το γράμμα και το σκοπό του Ν. 3869/2010 (ΑΠ 1379/2019, δημοσίευση ΝΟΜΟΣ). Περαιτέρω, απαραίτητη προϋπόθεση για την υπαγωγή στο ρυθμιστικό πεδίο εφαρμογής του ν. 3869/2010 είναι ο οφειλέτης να έχει περιέλθει, χωρίς δόλο, σε μόνιμη αδυναμία πληρωμής των ληξιπρόθεσμων χρηματικών οφειλών του. Ο Ν. 3869/2010 θεωρεί δεδομένη την έννοια του δόλου από τη γενική θεωρία του αστικού δικαίου. Στο πεδίο του τελευταίου ο δόλος, ως μορφή πταισματος, προβλέπεται στη διάταξη του άρθρου 330 ΑΚ, με την οποία ορίζεται "ο οφειλέτης ενέχεται, αν δεν ορίστηκε κάτι άλλο, για κάθε αθέτηση της υποχρέωσής του από δόλο ή αμέλεια, δική του ή των νόμιμων αντιπροσώπων του. Αμέλεια υπάρχει όταν δεν καταβάλλεται η επιμέλεια που απαιτείται στις συναλλαγές". Η εν λόγω διάταξη θεσπίζει δύο μορφές πταισματος, το δόλο και την αμέλεια. Ενώ όμως δίνει ορισμό της αμέλειας, τον προσδιορισμό του δόλου αφήνει στην επιστήμη και τη νομολογία. Η έννοια του δόλου, όπως γίνεται δεκτή και στο πεδίο του αστικού δικαίου, συμπίπτει με εκείνη του άρθρου 27 παρ. 1 ΠΚ, που ορίζει ότι "με δόλο (με πρόθεση) πράττει όποιος θέλει την παραγωγή των περιστατικών που κατά το νόμο απαρτίζουν την έννοια κάποιας αξιόποινης πράξης επίσης όποιος γνωρίζει ότι με την πράξη του ενδέχεται να παραχθούν αυτά τα περιστατικά και το αποδέχεται". Η τελευταία αυτή διάταξη διακρίνει το δόλο σε άμεσο και ενδεχόμενο. Ορίζει δε ότι με άμεσο δόλο πράττει αυτός που "θέλει" την παραγωγή του εγκληματικού αποτελέσματος, καθώς και εκείνος που δεν επιδιώκει μεν αυτό, προβλέπει όμως ότι τούτο αποτελεί αναγκαία συνέπεια της πράξης του και, παρά ταύτα, δεν αφίσταται αυτής. Αντίθετα, με ενδεχόμενο δόλο πράττει εκείνος που προβλέπει το εγκληματικό αποτέλεσμα ως δυνατή συνέπεια της πράξης του και το "αποδέχεται". Η διάταξη αυτή ισχύει και για τις ενοχές άλλων κλάδων του ενοχικού δικαίου και έτσι αποκτά γενικότερη σημασία

4 Φύλλο της υπ' αριθ. ...ΥΑΒ7.../2020 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου
Αθηνών (Τμήμα Εφέσεων)

που ξεπερνά το πλαίσιο της ευθύνης από προϋφιστάμενη ενοχή. Περαιτέρω, από τη διατύπωση της παρ. 1 εδάφ. α' του άρθρου 1 του Ν. 3869/2010 προκύπτει ότι το στοιχείο του δόλου αναφέρεται στην "περιέλευση" του οφειλέτη σε κατάσταση μόνιμης αδυναμίας πληρωμών. Επομένως, το στοιχείο του δόλου δύναται να συντρέχει τόσο κατά το χρόνο ανάληψης της οφειλής όσο και κατά το χρόνο μετά την ανάληψη της τελευταίας. Ο δόλος πρέπει να αντιμετωπίζεται κατά τον ίδιο τρόπο είτε είναι αρχικός είτε είναι μεταγενέστερος. Το κρίσιμο ζήτημα είναι το περιεχόμενο του δόλου και όχι ο χρόνος που αυτός εκδηλώθηκε. Στην περίπτωση της παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 3869/2010, ο οφειλέτης ενεργεί δολίως όταν με τις πράξεις ή παραλείψεις του επιδιώκει την αδυναμία των πληρωμών του ή προβλέπει ότι οδηγείται σε αδυναμία πληρωμών και δεν αλλάζει συμπεριφορά, αποδεχόμενος το αποτέλεσμα αυτό. Ειδικότερα, πρόκειται για τον οφειλέτη εκείνον ο οποίος καρπούται οφέλη από την υπερχρέωσή του με την απόκτηση κινητών ή ακινήτων, πλην όμως είτε γνώριζε κατά την ανάληψη των χρεών ότι είναι αμφίβολη η εξυπηρέτησή τους είτε από δική του υπαιτιότητα βρέθηκε μεταγενέστερα σε κατάσταση αδυναμίας πληρωμών. Συνεπώς, η εξαιτίας του δόλου μόνιμη αδυναμία του οφειλέτη δεν είναι αναγκαίο να εμφανιστεί μετά την ανάληψη του χρέους αλλά μπορεί να υπάρχει και κατά την ανάληψη αυτού, όταν δηλαδή ο οφειλέτης ήδη από την αρχή, αναλαμβάνοντας το χρέος, γνωρίζει ότι με βάση τα εισοδήματά του και τις εν γένει ανάγκες του δεν μπορεί να το εξυπηρετήσει. Περίπτωση ενδεχόμενου δόλου συντρέχει και όταν ο οφειλέτης συμφωνεί με ικανό αριθμό πιστωτικών ιδρυμάτων την απόλαυση μεγάλου αριθμού τραπεζικών προϊόντων, προβλέποντας ως ενδεχόμενο ότι ο υπερδανεισμός του με βάση τις υφιστάμενες ή ευλόγως αναμενόμενες μελλοντικές οικονομικές του δυνατότητες, σε συνδυασμό με το ύψος των οφειλών του, θα τον οδηγήσει σε κατάσταση αδυναμίας πληρωμών και όμως αποδέχεται το αποτέλεσμα αυτό. Αξίωση πρόσθετων στοιχείων για τη συγκρότηση του δόλου στο πρόσωπο του οφειλέτη κατά την ανάληψη του χρέους, όπως είναι η εξαπάτηση των υπαλλήλων του πιστωτικού ιδρύματος ή η παράλειψη του πιστωτικού ιδρύματος να προβεί στις αναγκαίες έρευνες της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειολήπτη, δεν ανταποκρίνεται στο πνεύμα του νόμου. Ο δόλος του οφειλέτη στη μόνιμη αδυναμία πληρωμής ληξιπρόθεσμων χρηματικών χρεών του περιορίζεται στην πρόθεσή του και μόνο, δηλαδή σε ένα υποκειμενικό στοιχείο, χωρίς να είναι ανάγκη προσθήκης και άλλων αντικειμενικών στοιχείων όπως είναι η εξαπάτηση των υπαλλήλων του

πιστωτικού ιδρύματος και η παράλειψη, από την πλευρά των τελευταίων, να ενεργήσουν την αναγκαία έρευνα, πριν χορηγήσουν την πίστωση, της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειολήπτη, πράγμα το οποίο, άλλωστε, δεν ανταποκρίνεται στο πνεύμα του νόμου (ΑΠ 515/2018, ΑΠ 73/2017). Τέλος, όπως προκύπτει από την πρόβλεψη του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του πιο πάνω άρθρου 1 του Ν. 3869/2010, σύμφωνα με την οποία την ύπαρξη του δόλου αποδεικνύει ο πιστωτής, το επιλαμβανόμενο της υπόθεσης δικαστήριο ερευνά την ύπαρξη του δόλου όχι αυτεπαγγέλτως, αλλά, όπως είναι αυτονόητο και γι' αυτό παραλείφθηκε στο νόμο, κατά πρόταση πιστωτή, ο οποίος πρέπει να προτείνει τον εν λόγω ισχυρισμό κατά τρόπο ορισμένο, ήτοι με σαφή έκθεση των γεγονότων που τον θεμελιώνουν (πρβλ. άρθρο 262§1 ΚΠολΔ), και να τον αποδείξει (ΑΠ 153/2017, ΑΠ 286/2017, ΑΠ 515/2018, δημοσίευση ΝΟΜΟΣ).

Από την εκτίμηση της ένορκης εξέτασης του μάρτυρα του αιτούντος, που εξετάστηκε στο ακροατήριο του πρωτόδικου Δικαστηρίου και της ανωμοτί εξέτασης του αιτούντος, οι οποίες περιέχονται στα επικαλούμενα και προσκομιζόμενα αντίγραφα πρακτικών συνεδρίασης του πρωτόδικου Δικαστηρίου, τα οποία φέρουν τον αριθμό τον οποίο έχει και η προσβαλλόμενη απόφαση, καθώς και από όλα τα έγγραφα τα οποία επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι, αποδεικνύονται τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Ο αιτών είναι ηλικίας 58 ετών σήμερα, από το έτος 2011 βρίσκεται σε διάσταση με τη σύζυγό του, με την οποία έχει αποκτήσει τρία ενήλικα τέκνα και έχει μετοικήσει από την οικογενειακή στέγη, ήτοι από το διαμέρισμα με τα στοιχεία Α-2, που βρίσκεται επί της οδού [redacted] αριθ. [redacted] στον Κορυδαλλό Αττικής και κατοικεί σε μισθωμένη οικία στην οδό [redacted] αριθ. [redacted] στο Αιγάλεω Αττικής. Είναι συνταξιούχος του ΙΚΑ από τις 22-4-2013 και το εισόδημα από τη σύνταξή του ανέρχεται στο ποσό των 918,74 ευρώ σήμερα. Πριν τη συνταξιοδότησή του εργαζόταν ως λιμενάρχης στον Ο.Λ.Π στην κατηγορία Προσωπικού Τεχνικών Υπηρεσιών ειδικότητας ΔΕ χειριστών αυτοκινούμενων γερανών. Με την υπ' αριθ. 34.419/2012 απόφαση του Διευθύνοντος Συμβούλου του Ο.Λ.Π έγινε δεκτή η από 19-10-2012 παραίτησή του λόγω αίτησης συνταξιοδότησής του, η οποία έγινε δεκτή με την υπ' αριθ. 3736604/671/22-4-2013 απόφαση του ΙΚΑ. Όσον αφορά τα εισοδήματά του αιτούντος και της συζύγου του, από τα προσκομιζόμενα εκκαθαριστικά σημειώματα προκύπτει ότι το έτος οικονομικό έτος 2002 το δηλωθέν ετήσιο εισόδημά του αιτούντος ανήλθε στο ποσό των 10.900,70 ευρώ και της συζύγου του στο ποσό των 2.682,66 ευρώ, το οικονομικό έτος 2003 το εισόδημα του αιτούντος ανήλθε στο ποσό των 42.714,14 ευρώ και στη συζύγου του

Σ. Φύλλο της υπ' αριθ. 4787 /2020 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (Τμήμα Εφέσεων)

στο ποσό των 8.437,31 ευρώ, το οικονομικό έτος 2004 το εισόδημα του αιτούντος ανήλθε στο ποσό των 48.624,34 ευρώ και της συζύγου του στο ποσό των 7.532,24 ευρώ, το οικονομικό έτος 2005 το εισόδημα του αιτούντος ανήλθε στο ποσό των 55.148,85 ευρώ και της συζύγου του στο ποσό των 5.252,22 ευρώ, το οικονομικό έτος 2006 το εισόδημα του αιτούντος ανήλθε στο ποσό των 50.846,78 ευρώ και της συζύγου του ήταν μηδενικό, το οικονομικό έτος 2007 το εισόδημα του αιτούντος ανήλθε στο ποσό των 57.269,46 ευρώ και της συζύγου του ήταν μηδενικό, το οικονομικό έτος 2008 το εισόδημα του αιτούντος ανήλθε στο ποσό των 56.552,67 ευρώ και της συζύγου του στο ποσό των 2.281,81 ευρώ, το οικονομικό έτος 2009 το εισόδημα του αιτούντος ανήλθε στο ποσό των 32.250,54 ευρώ και της συζύγου στο ποσό των 7.274,88 ευρώ, το οικονομικό έτος 2010 το εισόδημα του αιτούντος ανήλθε στο ποσό των 58.485,05 ευρώ και της συζύγου του το ποσό των 1.202,88 ευρώ, το οικονομικό έτος 2011 το εισόδημα του αιτούντος ανήλθε στο ποσό των 63.678,90 ευρώ και της συζύγου του στο ποσό των 2.796,15 ευρώ, το οικονομικό έτος 2012 το εισόδημα του αιτούντος ανήλθε στο ποσό των 49.801,49 ευρώ και της συζύγου του στο ποσό των 5.987,38 ευρώ, το οικονομικό έτος 2013 το εισόδημα του αιτούντος ανήλθε στο ποσό των 36.974,38 ευρώ και της συζύγου του ήταν μηδενικό, το οικονομικό έτος 2014 το εισόδημα του αιτούντος ανήλθε στο ποσό των 11.322,14 ευρώ και της συζύγου του ήταν μηδενικό, το φορολογικό έτος 2014 το εισόδημα του αιτούντος ανήλθε στο ποσό των 10.517,46 ευρώ και της συζύγου του ήταν μηδενικό, το φορολογικό έτος 2015 το εισόδημα του αιτούντος ανήλθε στο ποσό των 12.433,78 ευρώ και της συζύγου του ήταν μηδενικό, το φορολογικό έτος 2016 το εισόδημα του αιτούντος ανήλθε στο ποσό των 13.060,67 ευρώ, το φορολογικό έτος 2017 ανήλθε στο ποσό των 13.196,81 ευρώ και το φορολογικό έτος 2018 στο ποσό των 13.707,08 ευρώ. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το μηνιαίο εισόδημα του αιτούντος έως και το οικονομικό έτος 2012 (χρήση 2011) ανερχόταν στο ποσό των 4.000 ευρώ μηνιαίως κατά μέσο όρο, έκτοτε το εισόδημά του παρουσία πτώση. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από το υπ' αριθ. πρωτ. 34445/19-10-2012 έγγραφο του Ο.Λ.Π ο αιτών έλαβε για το χρονικό διάστημα από 20-10-2011 έως 19-10-2012 αποδοχές ύψους 14.472 ευρώ, ήτοι το ποσό των 1.206 ευρώ μηνιαίως, τα επόμενα έτη 2013, 2014 και 2015 το εισόδημά από τη σύνταξή του ανήλθε στο ποσό των 943,51 ευρώ, 876,45 ευρώ και 1036,14 ευρώ αντίστοιχα. Περαιτέρω, ενόψει, της αίτησης συνταξιοδότησής του έλαβε το συνολικό ποσό των 32.000 ευρώ, από το οποίο το ποσό των 11.000 ευρώ κατέβαλε

μηνιαίως

στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο για την εξόφληση επισκευαστικού δανείου που είχε λάβει, το ποσό των 4.000 ευρώ κατέβαλε στο Ελληνικό Δημόσιο για την εξόφληση οφειλής του και το ποσό των 4.000 ευρώ κατέβαλε στον ΟΛΠ για την εξόφληση οφειλής του από μισθούς. Σε χρόνο πριν την υποβολή της αίτησης μεταξύ του αιτούντος και των πιστωτών του είχαν συναφθεί οι εξής συμβάσεις: 1^α) η υπ' αριθ. 0000019009149675 σύμβαση καταναλωτικού δανείου μεταξύ του αιτούντος και της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, από την οποία ο αιτών οφείλει το ποσό των 6.841,80 ευρώ, 1β) η υπ' αριθ. 4917910010977282 σύμβαση πιστωτικής κάρτας μεταξύ του αιτούντος και της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, από την οποία ο αιτών οφείλει το ποσό των 3.324,64 ευρώ και 1γ) η υπ' αριθμ. 5278900187064980 σύμβαση πιστωτικής κάρτας μεταξύ του αιτούντος και της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, από την οποία ο αιτών οφείλει το ποσό των 5.443,66 ευρώ και συνολικά οφείλει στην ως άνω Τράπεζα το ποσό των 15.615,10 ευρώ, 2α) η υπ' αριθ. 1/91778 σύμβαση στεγαστικού δανείου μεταξύ του αιτούντος και του εκκαλούντος Τ.Π.Δ.Δ, από την οποία ο αιτών οφείλει το ποσό των 71.724,55 ευρώ, 2β) η υπ' αριθ. 17/1494 σύμβαση επισκευαστικού δανείου μεταξύ του αιτούντος και του εκκαλούντος Τ.Π.Δ.Δ, από την οποία ο αιτών οφείλει το ποσό των 27.154,84 ευρώ και 2γ) η υπ' αριθ. 21/23829 σύμβαση επισκευαστικού δανείου μεταξύ του αιτούντος και του εκκαλούντος Τ.Π.Δ.Δ, από την οποία ο αιτών οφείλει το ποσό των 9.703,38 ευρώ και συνολικά ο αιτών οφείλει στο εκκαλούν το ποσό των 108.582,77 ευρώ. Επομένως, ο αιτών οφείλει στις πιστώτριες τράπεζες το συνολικό ποσό των 124.197,87 ευρώ. Οι ανωτέρω υπό στοιχεία 2^α και 2β απαιτήσεις του εκκαλούντος είναι ασφαλισμένες με εμπράγματα ασφάλεια επί του κατωτέρω αναφερόμενου ακινήτου, το οποίο αποτελεί την κύρια κατοικία του αιτούντος και της οικογένειάς του. Ειδικότερα, ο αιτών έχει δικαίωμα πλήρους κυριότητας επί του διαμερίσματος με τα στοιχεία Α-2 του πρώτου (Α) ' ορόφου πολυκατοικίας, κείμενης στον Κορυδαλλό Αττικής επί της οδού [REDACTED] αριθ. [REDACTED] επιφάνειας 100,56 τ.μ., αντικειμενικής αξίας 70.984,92 ευρώ και ενός δίκυκλου οχήματος εργοστασίου κατασκευής SYM τύπου VESPA. Εξάλλου, αποδεικνύεται ότι ο αιτών έχει περιέλθει, σε μόνιμη και διαρκή αδυναμία πληρωμής των ανωτέρω οφειλών του. Ειδικότερα, από τον Οκτώβριο του έτους 2011 το μηνιαίο εισόδημα του ανερχόταν στο ποσό των 1.206 ευρώ μηνιαίως, το ποσό που απαιτείται για την κάλυψη των αναγκών του ανέρχεται στο ποσό των 600 ευρώ, δεδομένου ότι δεν έχει προστατευόμενα μέλη, αφού τα τέκνα του είναι ενήλικα, το ποσό της μηνιαίας δόσης για την εξυπηρέτηση των οφειλών του προς το εκκαλούν ανέρχεται στο ποσό των 835,71 ευρώ, όπως προκύπτει από τις από 17-4-2015 καταστάσεις οφειλών του εκκαλούντος και προς την Εθνική Τράπεζα της

Φύλλο της υπ' αριθ. 4787/2020 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (Τμήμα Εφέσεων)

Ελλάδος στο ποσό των 465 ευρώ μηνιαίως, όπως ισχυρίζεται ο ίδιος και δεν αντιλέγει η ως άνω τράπεζα και συνολικά στο ποσό των 1.300,71 ευρώ. Επομένως, από τον Οκτώβριο του έτους 2011 το εισόδημά του αιτούντος δεν επαρκούσε για την εξυπηρέτηση των αναγκών διαβίωσης του και των οφειλών του προς τους πιστωτές του και σήμερα το εισόδημά του ανέρχεται στο ποσό των 918,74 ευρώ μηνιαίως, ως εκ τούτου προκύπτει έλλειψη ρευστότητας προς ικανοποίηση των απαιτήσεων των πιστωτών του. Επομένως, από τα ανωτέρω αναφερόμενα, προκύπτει ότι λόγω της μείωσης του εισοδήματος του ο αιτών περιήλθε σε οικονομική αδυναμία, η οποία δεν είναι παροδική αλλά μόνιμη λόγω της οποίας, το εισόδημά του δεν επαρκεί για την αντιμετώπιση των αναγκαίων δαπανών διαβίωσης του και δικαιούται να υπαχθεί στο ν. 3869/2010. Ο δε ισχυρισμός που προβάλλεται με τον πρώτο λόγο της έφεσης ότι η υπό κρίση αίτηση είναι αβάσιμη, διότι οι οφειλές του αιτούντος προς το εκκαλούν δεν μπορούν να υπαχθούν στο Ν. 3869/2010 πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, καθώς, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην μείζονα σκέψη, στη ρύθμιση του Ν. 3869/2010 υπάγονται και οφειλές από στεγαστικά δάνεια, τα οποία το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων χορήγησε σε υπαλλήλους που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις της κείμενης νομοθεσίας και τα οποία δάνεια οι δανειολήπτες εξοφλούν με επιτρεπόμενη κατά νόμο προεκχώρηση του οριζομένου ποσοστού των μηνιαίων απολαβών τους, διότι η εξόφληση των πιστωτών δεν αναιρεί την αδυναμία πληρωμών του οφειλέτη, όταν η εξόφληση γίνεται σε βάρος των στοιχειωδών αναγκών του ιδίου και των προστατευομένων μελών της οικογενείας του, όταν δηλαδή αδυνατεί να ικανοποιήσει τις βιοτικές του ανάγκες και να εξασφαλίσει ένα στοιχειώδες επίπεδο διαβίωσης για τον ίδιο και τα προστατευόμενα μέλη της οικογενείας του. Το γεγονός ότι το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων παρακρατεί, δυνάμει καταρτισθείσας μεταξύ αυτού και του δανειολήπτη σύμβασης εκχώρησης ποσοστού του μισθού του τελευταίου, δε σημαίνει ότι για το λόγο αυτό και μόνο ελλείπει η προϋπόθεση της μόνιμης αδυναμίας πληρωμής και της υπαγωγής του στο ρυθμιστικό πεδίο εφαρμογής του Ν. 3869/2010, εφόσον, μετά από έρευνα των βιοτικών αναγκών του οφειλέτη και της οικογενείας του, διαπιστωθεί ότι τα εισοδήματά του δεν επαρκούν για την κάλυψη των δαπανών για τις βιοτικές ανάγκες του, παράλληλα με την ικανοποίηση των απαιτήσεων των δανειστών, σύμφωνα με όσα αναπτύχθηκαν στη μείζονα σκέψη της παρούσας απορριπτομένου του αντίθετου ισχυρισμού του εκκαλούντος που προβάλλεται με το δεύτερο λόγο της έφεσης. Με τον τρίτο λόγο και με τον πρόσθετο λόγο της έφεσης το

εκκαλούν προβάλλει την ένσταση της δόλιας περιέλευσης του αιτούντος σε αδυναμία πληρωμών, ήτοι ότι ο αιτών περιήλθε δολίως σε αδυναμία πληρωμής, καθώς επέλεξε να συνταξιοδοτηθεί σε ηλικία 52 ετών γνωρίζοντας και αποδεχόμενος ότι αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του εισοδήματός του, αφετέρου δε ουδέν να καταβάλλει στο εκκαλούν από την αποζημίωση που έλαβε λόγω της συνταξιοδότησής του. Όμως, η ως άνω ένσταση πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμη, καθώς, όπως αναφέρθηκε, έως τον Οκτώβριο του έτους 2011 που ο αιτών έλαβε τα επίδικα δάνεια το εισόδημα του ανερχόταν στο ποσό των 4.000 ευρώ μηνιαίως, το οποίο επαρκούσε και για την κάλυψη των αναγκών διαβίωσης του αιτούντος και της οικογένειάς του και για την εξυπηρέτηση των δανείων, ακόμη και εάν η μηνιαία δόση, εάν υπολογιστεί και η δόση του δανείου που είχε καταρτίσει με το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, ανερχόταν στο ποσό των 1.600 ευρώ μηνιαίως, όπως ισχυρίζεται το εκκαλούν. Εξάλλου, ο ισχυρισμός του εκκαλούντος ότι ο αιτών επέλεξε να συνταξιοδοτηθεί γνωρίζοντας ότι αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του εισοδήματός του δεν αποδεικνύεται από κανένα αποδεικτικό στοιχείο, αντίθετα αποδείχθηκε ότι ο μισθός του αιτούντος μειώθηκε ήδη από τον Οκτώβριο του 2011 στο ποσό των 1.206 ευρώ, ήτοι πολύ πριν την υποβολή της παραίτησής του τον Οκτώβριο του έτους 2012, επομένως, ακόμη και εάν παρέμενε στην υπηρεσία του, δεν θα μπορούσε να εξυπηρετήσει τις δανειακές συμβάσεις. Εξάλλου, δεν αποδείχθηκε ότι από δόλο δεν κατέβαλε στο εκκαλούν κανένα ποσό από την αποζημίωση που έλαβε λόγω συνταξιοδότησης, ειδικότερα όσον αφορά το ποσό των 13.000 ευρώ, που απέμεινε από την ως άνω αποζημίωση, μετά την εξόφληση των οφειλών του προς τον Ο.Α.Π και στο Ελληνικό Δημόσιο, το ανάλωσε στην κάλυψη των βιοτικών του αναγκών, προκειμένου να εξασφαλίσει ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης, δεδομένου ότι από τον Οκτώβριο του έτους 2011 έως τον Οκτώβριο του έτους 2012 από το εισόδημά του ύψους 1.206 ευρώ μηνιαίως, το εκκαλούν παρακρατούσε το ποσό των 835 ευρώ μηνιαίως, με αποτέλεσμα να του απομένει το ποσό των 371 ευρώ μηνιαίως, ενώ η απόφαση συνταξιοδότησής του δημοσιεύτηκε στις 22-4-2014. Περαιτέρω, το γεγονός ότι ο αιτών βρίσκεται σε διάσταση με τη σύζυγό του προκύπτει τόσο από την κατάθεση του μάρτυρα του αιτούντος όσο και από το γεγονός ότι από το 2016 και εντεύθεν υποβάλλουν χωριστή φορολογική δήλωση. Εξάλλου, από τα ως άνω εκκαθαριστικά σημειώματα προκύπτει ότι από το οικονομικό έτος 2013 (χρήση 2012) και εντεύθεν το εισόδημα της συζύγου του είναι μηδενικό. Επομένως, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο που έκρινε ότι ο αιτών έχει περιέλθει σε μόνιμη και γενική αδυναμία πληρωμής των οφειλών του χωρίς δόλο ορθώς το νόμο ερμήνευσε και εφάρμοσε και ορθώς τις αποδείξεις εκτίμησε

Φύλλο της υπ' αριθ. ...4.787.../2020 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (Τμήμα Εφέσεων)

απορριπτομένων των αντίθετων ισχυρισμών του εκκαλούντος. Συνεπώς, πρέπει, μη υπάρχοντος άλλου λόγου της έφεσης να απορριφθεί αυτή στο σύνολό της. Τέλος, δικαστικά έξοδα δεν επιβάλλονται, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 8 παρ.6 του Ν.3869/2010, η οποία τυγχάνει εφαρμογής και στη δευτεροβάθμια δίκη.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΕΙ αντιμωλία των λοιπών διαδίκων.

ΔΕΧΕΤΑΙ τυπικά και απορρίπτει κατ' ουσία την έφεση κατά της υπ' αριθμ. 977/Φ2288/2015 απόφασης του Ειρηνοδικείου Αθηνών.

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίσθηκε στις και δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του στην Αθήνα στις ...11/4.../2020, χωρίς να παρευρίσκονται οι διάδικοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους.

Η ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

